

Sisällys

Lukijalle 7

”SUURENMOISTA ELÄÄ TÄLLAISTA AIKAA” 11

Poltetut arkistot, kadonneet kirjeet 17

Nuorimmaksi veljeksi Suomen kansayhteisöön 21

”KAHLEET KIRPOAVAT, YÖ VAIHTUU PÄIVÄKSI” –
ITÄ-KARJALAN HALTUUNOTTO 25

Sotilashallinnon komennossa jo ennen valtausta 27

”Sinisenkirkkaan taivaan alla koko Karjalan kansa” 29

Nopeaa etenemistä ja poltetun maan taktiikkaa 33

”Työtä on hirveästi – työntekijöitä vähän” 40

AKS-aktiiveja ja muuten päteviä miehiä 47

Mikä veti Aunukseen ja Vianaan? 54

Ilkivaltaa, juopottelua, levottomuuksia 60

Vastasivatko kokemukset odotuksia? 64

VALISTUSKONEISTO KÄYNNISTYY 71

Epäilyttävät suomalaiset 73

Valistusupseerien loputtomat tehtävät 76

Tavoitteena etninen puhdistus 81

Kirkkokuntien kilpajuoksu 86

Tiedotuslehden riitaisa alku 99

Piilottakaa Leninin patsas! 103

Lapset kansakouluun, nuoriso opintielle Suomeen 109

Kaduille ja ihmisille suomalaiset nimet 117

VALISTUKSEN VÄLINEET 123

Painetun sanan tueksi radio 125

Radiolle kasvatustehtävä – viihdettä unohtamatta 129

Uutisia, ajankohtaisia ohjeita ja kansallismielen herättelyä 135

”Jokseenkin estotonta Suur-Suomi-asian ajamista” 140
Karjalan kieltä, kansansatuja, neuvoja perheenemännille 142
”Seuratkaa suomalaista joulunviettoa!” 144
Tuloksia ei syntynyt, vaikka rahaa kului 148
”Lisälehti vähälukutaitoisille” 150
Paikallisesta lehdestä tuli suunnattoman suosittu 153
Muuten mukavaa, mutta tanssia ei saanut – miehityshallinnon
järjestämät juhlat 157
Rukit, ruuhet ja ahkiot talteen – kansankulttuuri valistuksen
kivijalkana 169

”ME KANTASUOMALAISET OLEMME TUONEET TÄNNE TÄYSIN
UUDEN MAAILMAN” – PYRKIMYKSIÄ JA PETTYMYKSIÄ 175

Etusijalla luottamuksen voittaminen 178
Venäläisväestö, kakkosluokan kansa 187
Puheiden ja tekojen ristiriita 192
Suurta innostusta vai pelokasta alistumista? 197
Liian vahvaa propagandaa? 205

”KOLMIVUOTINEN TYÖ ITÄ-KARJALAN HYVÄKSI ON TAKANA” –
HYVÄSTIJÄTTÖ HEIMOKANSALLE 209

Evakuointisuunnitelmat valmistuvat 210
Huhut lähtevät liikkeelle 213
Evakuointi alkaa 218
Äänislinnan viimeiset päivät 224

Kartat 237
Käytettyjä lyhenteitä 239
Viitteet 240
Lähteet ja kirjallisuus 267